

Sygn. akt VI RCa 165/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Hanna Niewiadomska

Sędziowie: SSO Jolanta Biernat - Kalinowska

SR del do SO Arkadiusz Rokicki (spr.)

Protokolant: p. o. sekr. sąd. Martyna Wasielewska

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2018 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletnich **M. P. (1)** i **A. P.**

reprezentowanych przez matkę E. P. (1)

przeciwko **M. P. (2)**

o podwyższenie alimentów

oraz powództwa wzajemnego **M. P. (2)**

przeciwko małoletnim **M. P. (1)** i **A. P.**

reprezentowanych przez matkę E. P. (1)

o obniżenie alimentów

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 29 marca 2018 roku

sygn. akt III RC 501/17

I. oddala obie apelacje;

II. koszty za instancję odwoławczą znosi wzajemnie.

Sygn. akt VI RCa 165/18

UZASADNIENIE

E. P. (2), działając w imieniu małoletnich M. P. (1) i A. P., wniosła o podwyższenie alimentów zasądzonych od pozwanego M. P. (2) wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 02 września 2015 r. w sprawie VI RCa 161/15 na

rzecz dzieci z kwot po 600 zł miesięcznie do kwot po 1.500 zł miesięcznie na każde z nich, płatnych z góry do dnia 15 - go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, do jej rąk.

Uzasadniając swoje stanowisko podała, że nastąpił szereg okoliczności, które stanowią istotną zmianę stosunków i uzasadniają konieczność zwiększenia wysokości świadczeń alimentacyjnych. Uległy zwiększeniu potrzeby uprawnionych oraz zarobkowe i majątkowe możliwości pozwanego. Zmuszona była zaciągnąć pożyczkę, aby spłacić byłego męża. Potrzeby małoletnich powodów wzrosły. Oboje kontynuują naukę w szkole podstawowej w klasach sportowych o profilu pływackim. Pozostają pod opieką poradni rehabilitacyjnej, alergologicznej i dermatologa.

Pozwany M. P. (2), w odpowiedzi na pozew, wniósł o oddalenie powództwa w całości. Jednocześnie domagał się obniżenia alimentów z kwot po 600 zł miesięcznie do kwot po 500 zł miesięcznie na rzecz każdego z dzieci, tj. łącznie do kwoty po 1.000 zł miesięcznie.

Argumentując swoje stanowisko podał, że od czasu rozstrzygnięcia o dotychczasowym obowiązku alimentacyjnym nie zaszła zmiana stosunków uzasadniająca podwyższenie alimentów na rzecz małoletnich powodów. W jego ocenie, usprawiedliwione potrzeby małoletnich dzieci i koszty związane z ich zabezpieczeniem nie uległy żadnemu istotnemu zwiększeniu, co uzasadniałoby podwyższenie alimentów. Pozwany wskazał, że wbrew twierdzeniom matki małoletnich, partycypuje w kosztach utrzymania dzieci, zwłaszcza w czasie realizacji kontaktów, gdy ponosi bieżące koszty ich utrzymania. Wskazał, że poza małoletnimi powodami ma na swoim utrzymaniu jeszcze dwójkę dzieci – M. i M.. Obecnie zarabia ok. 4.300 zł miesięcznie. Jego żona przebywa na urlopie macierzyńskim i jej obecne dochody wynoszą ok. 2.500 zł. Miesięcznie na utrzymanie rodziny przeznaczają ok. 6.000 zł.

Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 29 marca 2017 r. zasądził od pozwanego M. P. (2) tytułem podwyższonych alimentów na rzecz małoletnich M. P. (1) i A. P. kwotę po 700 zł miesięcznie na każde z dzieci, łącznie kwotę 1.400 zł płatną do rąk matki E. P. (1) do 15 dnia każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 31 lipca 2017 r. w miejsce alimentów w kwocie po 600 zł miesięcznie ustalonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 02 września 2015 r. w sprawie VI RCa 161/15 zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 13 kwietnia 2015 r. w sprawie III RC 1395/14, oddalił powództwo w pozostałej części, oddalił powództwo wzajemne, koszty procesu między stronami wzajemnie zniósł, wyrokowi w punkcie I nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Sąd ten ustalił, iż małoletni M. P. (1) i A. P. są dziećmi E. P. (1) i M. P. (2). Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z 20 marca 2013 r., w sprawie VI RC 1287/11, rozwiązał przez rozwód małżeństwo rodziców małoletnich powodów (pозwanych wzajemnych). Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad dziećmi powierzył ich matce, zapewniając ojcu możliwość współdecydowania o zasadach wychowania, kierunku kształcenia i sposobie leczenia małoletnich. Sąd ustalił sposób kontaktowania się ojca z małoletnimi i zasądził od pozwanego (powoda wzajemnego) na rzecz dzieci alimenty w wysokości po 700 zł miesięcznie. Wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2015 r. w sprawie III RC 1395/14 Sąd Rejonowy w Olsztynie oddalił powództwo M. P. (2) o obniżenie alimentów. Wyrokiem z dnia 02 września 2015 r. w sprawie VI RCa 161/15 Sąd Okręgowy w Olsztynie zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że z dniem 01 września 2015 r. obniżył zasądzone alimenty z kwoty po 700 zł do kwoty po 600 zł miesięcznie na każde z nich. W czasie orzekania o dotychczasowym obowiązku alimentacyjnym małoletni powodowie byli w wieku M. - 10 lat, zaś A. - 9 lat. Według ich matki oboje mieli wady kręgosłupa, a dodatkowo syn miał kłopoty z biodrami i jedną nogę krótszą. Pozostawali pod opieką poradni rehabilitacyjnej. Uczęszczali na dodatkowe zajęcia z języka angielskiego, których koszt wynosił 50 zł tygodniowo. W przeszłości małoletni chodził na zajęcia sportowe krav maga. Uczęszczał również na zajęcia rehabilitacyjne na basenie, które kosztowały matkę 300 zł. Małoletnia M. uczęszczała na zajęcia z tańca do szkoły W.-F. za 55 zł miesięcznie. Oboje małoletni chodzili na zajęcia w szkółce pływackiej co kosztowało średnio około 380 zł na jedno dziecko za 3 miesiące. E. P. (1) z tytułu pracy zarobkowej uzyskiwała dochody w wysokości ok. 2.000 zł netto miesięcznie. Była właścicielką mieszkania położonego w O. przy ul. (...) o pow. 45m², które wynajmowała. Zysk jaki osiągała w tamtym czasie z wynajmu to kwota 700 zł miesięcznie. Matka powodów (pозwanych wzajemnych) pozostawała w nieformalnym związku z nowym partnerem. Z tego związku w (...) urodziło się jej trzecie dziecko. M. P. (2) prowadził działalność gospodarczą w branży meblarskiej. W dniu 01 marca 2014 r. pozwany (powód wzajemny)

zawarł związek małżeński. W dniu (...) urodziło mu się trzecie dziecko. Pozwany (powód wzajemny) sponosał zaciągnięte z byłą żoną kredyty w łącznej wysokości około 5.000 zł miesięcznie oraz pokrywał połowę kosztów utrzymania mieszkania. M. P. (2) utrzymywał kontakty z dziećmi i w tym czasie zapewniał im atrakcje, przynajmniej raz w roku wspólnie wyjeżdżał z nimi na narty. Regularnie płacił alimenty. Małoletnia M. ma obecnie prawie trzynaście lat. Od września 2017 r. zaczęła naukę w klasie o profilu pływackim. A. P. ma obecnie dwanaście lat. Uczęszcza do piątej klasy szkoły podstawowej o profilu pływackim. Miesięczna składka do Klubu (...) wynosi po 80 zł na każde z dzieci, ubezpieczenie - 74 zł za każde z nich. Małoletni stosują odpowiednią dietę z uwagi na treningi. Co trzy miesiące konieczna jest wymiana strojów pływackich. Małoletni pozostają pod opieką poradni rehabilitacyjnej. M. jest także pacjentką poradni alergologicznej, a od października 2016 r. także poradni dermatologicznej. O. dzieci mają stwierdzoną dysleksję i nadpobudliwość oraz problemy z koncentracją. Uczęszczają także do poradni ortodontycznej w celu leczenia wady zgryzu – obydwójce noszą aparaty ortodontyczne. Miesięczne wydatki na utrzymanie małej obejmuje następujące kwoty: ok. 553,40 zł - żywność, 326,30 zł - środki czystości, wydatki szkolne - ok. 147 zł, obiady w szkole - ok. 50 zł, dojazd - 100 zł, basen, rozrywka - ok. 40 zł, zajęcia dodatkowe - 200 zł, książki - 20 zł, wydatki związane z treningami - ok. 167 zł, suplementy i leki - ok. 115 zł, kieszonkowe - 30 zł, stomatolog - 15 zł, udział w opłatach za mieszkanie - ok. 198 zł, odzież - ok. 250 zł, inne wydatki - ok. 130 zł. Na utrzymanie małego A. składają się następujące kwoty: 536,40 zł - żywność, 208 zł - środki czystości, wydatki szkolne - ok. 181 zł, obiady w szkole - ok. 50 zł, dojazd - 100 zł, basen, rozrywka - ok. 40 zł, zajęcia dodatkowe - 200 zł, książki - 20 zł, wydatki związane z treningami - ok. 167 zł, suplementy i leki - ok. 115 zł, kieszonkowe - 30 zł, stomatolog - 15 zł, udział w opłatach za mieszkanie - ok. 198 zł, odzież - ok. 230 zł, inne wydatki - ok. 130 zł. E. P. (1) należące do niej mieszkanie przy ul. (...) w O. przekazała rodzicom w ramach darowizny. Za zajmowane mieszkanie płać miesięcznie czynsz w wysokości ok. 630 zł. Dodatkowe opłaty za energię elektryczną, podatek, wodę oraz telefon wynoszą łącznie ok. 210 zł. Sponosał pożyczkę, którą zaciągnęła u swoich rodziców na rozliczenie z byłym mężem. Miesięczna rata wynosi ok. 1400 zł. Przedstawicielka ustawowa małych powodów (pозwanych wzajemnych) zarabia ok. 2.000 zł netto miesięcznie. Jej wynagrodzenie obciążone jest także spłatą pożyczki z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w kwocie po 277 zł oraz pożyczki z Międzyzakładowej Kasy Zapomogowo-Pożyczkowej w kwocie 470 zł miesięcznie. Opłać składki ubezpieczeniowe na dzieci w Firmie (...) po 310 zł na każde z nich. M. P. (2) w listopadzie 2016 r. ponownie został ojcem. Żona pozwanego (powoda wzajemnego) w grudniu 2017 r. powróciła do pracy i otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 2.600 zł netto. Pozwany (powód wzajemny) nadal prowadzi działalność gospodarczą. Jego młodsze dzieci wymagają opieki lekarskiej. Starszy syn z uwagi na wadę słuchu jest pod opieką poradni laryngologicznej i logopedycznej, zaś młodszy alergologicznej. W styczniu 2018 r. osiągnął przychód w wysokości 201.036,68 zł. Z informacji o wysokości dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej w roku podatkowym 2017 przychód spółki pozwanego (powoda wzajemnego) wyniósł 3.671.206,10 zł.

Sąd Rejonowy uznał, że od czasu orzeczenia o dotychczasowym obowiązku alimentacyjnym w 2015 r. małoletni nadal kontynuują naukę w szkole podstawowej. W zakresie ich stanu zdrowia sytuacja niewiele się zmieniła. Dzieci mają liczne zainteresowania. Aktualnie większość wolnego czasu poświęcają treningom pływackim. Zarówno A. jak i M. są uczniami klas o profilu pływackim. Muszą mieć specjalną, adekwatną do ich aktywności dietę oraz stroje sportowe. Harmonogram ich dnia, także w szkole, dostosowany jest do zajęć na basenie. Chociażby z tego względu nakłady na zaspokojenie ich usprawiedliwionych potrzeb zmieniły się. Wzrosły wydatki związane z kształceniem i rozwojem osobistym małych. Poza pływaniem, uczą się także języka angielskiego. W odróżnieniu od stanu z poprzedniej sprawy alimentacyjnej, nie uczestniczą już w zajęciach plastycznych i z krav magi. Małoletni M. i A. są dorastającymi nastolatkami, więc zakres ich potrzeb stale się zwiększa. Dzieci kształtują swoje zainteresowania i próbują aktywności na różnych płaszczyznach. Okoliczność upływu czasu od daty ostatniego orzeczenia o alimentach wydaje się być także istotną przesłanką do uwzględnienia powództwa w części. Nadto podnieść należy, że faktem notoryjnym jest, iż w ciągu ostatnich trzech lat, pomimo niskiej średniej stawki inflacji, wzrosły ogólne koszty utrzymania. Porównując sytuację sprzed 2015 r., należy zauważyć, że warunki materialne ich matki nieznacznie się zmieniły. E. P. (1) nadal pracuje u tego samego pracodawcy. Jej wynagrodzenie jest mniej więcej na tym samym poziomie. Utraciła dochód z wynajmu mieszkania na ul. (...), bowiem darowała mieszkanie swoim rodzicom. Kwestia rozliczeń finansowych E. P. (1) z rodzicami jest dość niejasna. Dysponując lokalem przy ul. (...) w O., na żądanie matki, darowała jej to mieszkanie. Nie ma w związku z tym aktualnie dodatkowego źródła dochodu w postaci czynszu z najmu. Jednocześnie

E. P. (1) spłaca pożyczkę, której udzielili jej rodzice na spłatę pozwanego (powoda wzajemnego) z tytułu rozliczeń po podziale majątku. Miesięczna rata wynosi 1400 zł. Przyjmując wysokość wydatków jakie czyni na małoletnich oraz stałe koszty, kwota jaką dysponuje z całą pewnością nie wystarcza na pokrycie wszystkich wydatków. E. P. (1) ma długi. Zadłużenie z tytułu opłat czynszowych wynosi prawie 5.000 zł. Nie reguluje bieżących zobowiązań. Poza małoletnimi ma jeszcze jedno dziecko z nieformalnego związku. Aktualnie E. P. (1) sama wychowuje dzieci i ponosi większość kosztów ich utrzymania. Od byłego męża domagała się alimentów w wysokości po 1.500 zł miesięcznie na każde z nich. W ocenie Sądu I instancji kwota ta jest wygórowana i nieadekwatna do usprawiedliwionych potrzeb małoletnich. Dotychczas pozwany (powód wzajemny) regularnie łożył na utrzymanie A. i M. po 600 zł miesięcznie. E. P. (1) oczekuje od byłego męża, że będzie partycypował w kosztach utrzymania całej jej rodziny. Zakres obowiązku alimentacyjnego wyznaczają nie tylko potrzeby A. P. i M. P. (1), lecz także zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego. Do okoliczności mogących mieć wpływ na zmianę jego sytuacji finansowej może zaliczać się kolejne małżeństwo i powstanie w związku z jego zawarciem nowych prawnorodzinnych obowiązków o charakterze majątkowym. Ponadto urodzenie się kolejnego dziecka powoduje powstanie obowiązku uczestniczenia w kosztach jego utrzymania. Takie obciążenie może zmniejszać możliwości finansowe i w ten sposób wpływać na zakres obowiązku alimentacyjnego wobec innych jego dzieci. Pozwany (powód wzajemny) od wielu lat prowadzi działalność gospodarczą. Zajmuje się sprzedażą mebli. Dochód spółki w 2017 r. wyniósł 148.806,32 zł, zaś dochód przypadający na podatnika 74.403,16 zł. Mieszka z rodziną w mieszkaniu żony. Firma pozwanego (powoda wzajemnego) dość dobrze radzi sobie na rynku. Jednakże wysokość dochodu jest zmienna w zależności od podaży. Bywa, że rodzina żyje z oszczędności, które powstały w okresie dobrego prosperowania firmy. W toku postępowania podawał, że jego miesięczny dochód wynosi ok. 4.300 zł. Sąd I instancji wskazał także, że przy ustalaniu zakresu obowiązku alimentacyjnego należy badać nie tylko rzeczywiście posiadane i uzyskiwane środki, ale także potencjalne możliwości zobowiązanego w tym zakresie, przy uwzględnieniu należytej staranności podejmowanych działań. Mając na uwadze dotychczasowy poziom jego życia i przebieg życiorysu zawodowego, jest bez wątpienia osobą zaradną i przedsiębiorczą, więc w ocenie Sądu, mimo wskazywanych przez niego trudności, winien w większym stopniu partycypować w utrzymaniu małoletnich dzieci. Istotną kwestią jest także fakt, że i tak to matka ponosi bieżące trudy i koszty wychowania małoletnich powodów (pозwanych wzajemnych). To ona dokłada bowiem osobistych starań celem zapewnienia małoletnim dogodnych warunków rozwoju, dba o ich zdrowie oraz edukację. Fakt ten również uwzględnia się przy ustalaniu wysokości świadczeń alimentacyjnych. Nie zostały wykazane argumenty mogące być podstawą do uznania, iż nastąpiło faktyczne zmniejszenie usprawiedliwionych potrzeb małoletniej M. i małoletniego A.. W ocenie Sądu I instancji potrzeby małoletnich od ustalenia wysokości alimentów w poprzedniej sprawie uległy jednak nieznacznemu zwiększeniu. Są to potrzeby związane nie tylko z zaspokojeniem minimalnych warunków życiowych, lecz także związane z zapewnieniem im normalnego rozwoju psychicznego i fizycznego. Małoletni uczęszczają do szkoły, która co prawda jest bezpłatna, jednakże dzieci uczęszczają na dodatkowe zajęcia i treningi, co generuje dość znaczne dodatkowe koszty. Okoliczność zmiany stosunków w niniejszej sprawie nie została wykazana w takim stopniu, w którym uzasadniałaby obniżenie obowiązku alimentacyjnego pozwanego (powoda wzajemnego). Z drugiej strony Sąd I instancji miał także na uwadze, że M. P. (2) ma nową rodzinę, prowadzi gospodarstwo domowe z żoną oraz ich wspólnymi małoletnimi dziećmi i również partycypuje w kosztach ich utrzymania. Mając powyższe na uwadze oraz zważywszy na wiek powodów (pозwanych wzajemnych) i ich aktualne potrzeby, kwotę po 700 zł miesięcznie na każde z dzieci, Sąd Rejonowy uznał za adekwatną, zarówno w stosunku do usprawiedliwionych potrzeb osób uprawnionych, jak i do możliwości zarobkowych zobowiązanego. W pozostałym zakresie, uznając żądanie strony powodowej za zbyt wygórowane, Sąd I instancji powództwo oddalił. Oddalił również powództwo wzajemne jako niezasadne. Podniósł należne alimenty od dnia 31 lipca 2017 r., tj. od daty wpływu pozwu. O wzajemnym zniesieniu kosztów procesu między stronami orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c., mając na względzie rozmiar w jakim zostały uwzględnione żądania każdej ze stron.

Apelację od powyższego wyroku wniosły obie strony.

Pozwany (powód wzajemny) M. P. (2) zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

- naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, polegające na wyciągnięciu przez Sąd I instancji

wniosku co do należytej wysokości podwyższonych alimentów nie wynikające z przeprowadzonych wywodów i ich uzasadnienia,

- sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego ustalenie zakresu usprawiedliwionych potrzeb dzieci na kwoty 2.341 zł miesięcznie jako sumę wydatków na M. P. (1) i 2.220,40 zł na A. P., łącznie 4.561,40 zł miesięcznie, która to kwota nie znajduje żadnego pokrycia w dochodach matki i ojca małoletnich, dotychczasowym standardzie życia stron i rzeczywistych potrzebach dzieci,

- bezkrytyczne ustalenie, że zakres możliwości zarobkowych matki małoletnich został ograniczony poprzez dokonanie darowizny nieruchomości i tym samym pozbawieniu się istotnego źródła dochodu czerpanego dotychczas z najmu mieszkania w sytuacji, gdy zmiana ta w świetle art. 136 k.r.o. nie powinna być brana pod uwagę,

- niedostateczne uwzględnienie wskazanych przez pozwanego okoliczności ograniczających znacząco jego możliwości zarobkowe i majątkowe od czasu wydania ostatniego rozstrzygnięcia w przedmiocie alimentów (narodziny trzeciego i czwartego dziecka, konieczność leczenia młodszych dzieci, założenie nowej rodziny i potrzeba utrzymywania pozostającej obecnie bez zatrudnienia żony, spadek dochodowości działalności gospodarczej),

- błędne uznanie, iż okoliczności przedmiotowej sprawy nie stanowią zmiany stosunków uzasadniających obniżenia ustalonej wysokości obowiązku alimentacyjnego pozwanego (powoda wzajemnego) wobec małoletnich dzieci w przypadku, gdy jego obecna sytuacja majątkowa oraz zarobkowa, a w szczególności sytuacja rodzinna uległa istotnym zmianom w porównaniu z okresem, w którym zapadło orzeczenie dotyczące obowiązku alimentacyjnego, co uzasadnia obniżenie alimentów na rzecz małoletnich powodów (pозwanych wzajemnych),

- bezzasadne ustalenie daty wymagalności podwyższonych alimentów na lipiec 2017 r., podczas gdy potrzeby dzieci były zaspokajane przez pozwanego (powoda wzajemnego) w okresie poprzedzającym wydanie wyroku w odpowiednim zakresie.

Mając na względzie powyższe zarzuty pozwany (powód wzajemny) wniósł o:

1. zasądzenie od pozwanego (powoda wzajemnego) M. P. (2) tytułem alimentów na rzecz małoletnich M. P. (1) i A. P. kwot po 500 zł miesięcznie na każde z dzieci, łącznie 1.000 zł miesięcznie płatnych do rąk matki powodów (pозwanych wzajemnych) E. P. (1) do 15 dnia każdego miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat alimentacyjnych w miejsce dotychczas orzeczonych alimentów;

1. oddalenie powództwa głównego w całości;

2. zasądzenie pod powodów (pозwanych wzajemnych) na rzecz pozwanego (powoda wzajemnego) kosztów procesu za II instancję.

W uzasadnieniu apelacji pozwanego (powoda wzajemnego) M. P. (2) wskazano, że Sąd I instancji nie uwzględnił dostatecznie jego udziału w kosztach utrzymania małoletnich. Ponosi on wydatki związane z ich utrzymaniem w trakcie realizowanych kontaktów. Dodatkowo zapewnia stosowne atrakcje czy wypoczynek. Nie sposób także się zgodzić z wyliczeniem kosztów utrzymania dzieci dokonany przez Sąd I instancji. Przyjęto, że matka małoletnich wydaje na dzieci łącznie 5.181,40 zł, a jej miesięczne wydatki przekraczają 8.200 zł. Trudno uznać te wnioski za logiczne, skoro przychody ich matki nie przekraczają kwoty 4.200 zł miesięcznie. Nie sposób również zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Rejonowego, że usprawiedliwione potrzeby małoletnich wzrosły od czasu ostatniego wyroku w sprawie o alimenty. W ocenie pozwanego (powoda wzajemnego) Sąd Rejonowy niedostatecznie uwzględnił okoliczności mające wpływ na jego możliwości zarobkowe i majątkowe. Jego zarobki są co prawda regularne, ale prowadzona przez niego działalność od początku roku nie wykazywała dochodu i obecnie przynosi jedynie straty w związku ze słabą koniunkturą. Nową i istotną okolicznością jest fakt, że żona pozwanego (powoda wzajemnego) straciła pracę z przyczyn od siebie niezależnych. Będzie otrzymywać zasiłek dla bezrobotnych w kwocie stanowiącej jedynie ułamek jej dotychczasowych dochodów. Wzrosły także koszty utrzymania jego rodziny z uwagi na fakt

narodzin kolejnego dziecka. Nie bez znaczenia dla sprawy pozostaje wiarygodność zeznań matki małoletnich. Niezrozumiałe pozostają, także dla Sądu, kwestie rozliczeń pomiędzy matką małoletnich powodów (pозwanych wzajemnych) i jej rodzicami. Darowanie lokalu mieszkalnego, przynoszącego stały dochód i zaciągnięcie u nich zobowiązania, którego spłata generuje wydatek po 1.400 zł miesięcznie, stoją w sprzeczności z zasadami rozsądnego gospodarowania. Działania te mają na celu zmniejszenie możliwości majątkowych i powinny być oceniane z perspektywy przepisu art. 136 k.r.o. W ocenie pozwanego (powoda wzajemnego) jego obecna sytuacja finansowa jak i rodzinna powinna skutkować zmianą orzeczenia w zakresie alimentów w kierunku przez niego pożądanym.

Małoletni powodowie (pозwani wzajemni) zaskarżonemu orzeczeniu zarzucili:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego art. 138 k.r.o. poprzez przyjęcie, że w okresie ostatnich trzech lat od ostatniego postępowania sądowego nie doszło do istotnej zmiany stosunków, która uzasadniałaby podwyższenie alimentów w żądanej wysokości, podczas gdy doszło do zmiany sytuacji majątkowej, bowiem zmieniły się dochody stron, nastąpiły przesunięcia w ich majątku, zmieniła się sytuacja finansowa matki powodów (pозwanych wzajemnych), zwiększyły się konieczne wydatki i koszty utrzymania dzieci, m.in. związane z kształceniem, leczeniem, rozwojem osobistym, uczestnictwem w zajęciach dodatkowych, a także zwiększyły się możliwości zarobkowe pozwanego;

2. sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych z treścią zebranego materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że:

- potrzeby dzieci nieznacznie wzrosły, podczas gdy Sąd nie wziął pod uwagę stanu zdrowia małoletnich i związane z tym zwiększenie kosztów ich leczenia,

- małoletnia M. uczęszcza do szkoły pływackiej od września 2017 r., podczas gdy jest uczennicą klasy pływackiej od września 2015 r.,

- potrzeby dzieci nie zwiększyły się, podczas gdy nie uczęszczają na zajęcia z plastyki i krav maga, bowiem matkę powodów (pозwanych wzajemnych) nie stać na ponoszenie kosztów z tym związanych,

- matka powodów (pозwanych wzajemnych) oczekuje, że pozwany (powód wzajemny) będzie partycypował w kosztach utrzymania całej rodziny, podczas gdy poza orzeczoną obowiązkiem alimentacyjnym nie pokrywa wydatków związanych z utrzymaniem dzieci,

- matka dzieci świadomie straciła jedno ze źródeł dochodu w postaci czynszu najmu lokalu mieszkalnego, podczas gdy była zmuszona z powrotem darować nieruchomości na rzecz rodziców, w związku z czym obecnie utraciła dochód w wysokości 700 zł miesięcznie,

- zeznania świadka K. P. są stronnicze,

- sytuacja finansowa matki nie uległa pogorszeniu, podczas gdy w związku z koniecznością spłaty byłego męża w ramach podziału majątku wspólnego, zaciągnęła pożyczkę u rodziców, której rata wynosi 1.400 zł miesięcznie,

- matka powodów (pозwanych wzajemnych) doprowadziła do zadłużenia mieszkania, podczas gdy powyższe potwierdza, iż nie dysponuje wystarczającą kwotą na zaspokojenie potrzeb dzieci,

- sytuacja finansowa pozwanego (powoda wzajemnego) nie uległa poprawie, podczas gdy otrzymuje na jedno dziecko świadczenie 500 plus,

- możliwości zarobkowe ojca dzieci nie zwiększyły się, podczas gdy z akt sprawy wynika, że dochód przypadający na pozwanego w 2017 r. wyniósł 77.403,16 zł, zaś w 2015 r. kształtował się na poziomie 43.000 zł,

- sytuacja pozwanego (powoda wzajemnego) nie uległa zmianie, podczas gdy spłacał kredyt zaciągnięty z E. P. (1) w kwocie 3.800 zł, którego ostatnia rata przypadła na październik 2015 r.,

- żądane kwoty po 1.500 zł miesięcznie na każde dziecko są nieadekwatne do ich potrzeb a także do faktycznych możliwości płatniczych zobowiązanego,

- sytuacja pozwanego (powoda wzajemnego) nie zmieniła się, podczas gdy w marcu 2016 r. zakupił pojazd S. (...), którego cena kształtuje się w granicach 117.000 zł.,

3. naruszenie przepisów postępowania – art. 233 § 1 k.p.c., art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, jednostronnej, nacechowanej brakiem obiektywizmu a przez to błędnej oceny materiału dowodowego, polegające w szczególności na uznaniu, że sytuacja majątkowa powodów (pозwanych wzajemnych) nie uległa pogorszeniu, bowiem ich koszty utrzymania nieznacznie się zwiększyły, podczas gdy z dowodów zebranych w sprawie wynika, że wzrosły one w sposób znacznie przekraczający stopień zwiększenia świadczenia alimentacyjnego.

Mając na względzie powyższe małoletni powodowie (pозwani wzajemni) wnieśli o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnieni powództwa w zaskarżonej części poprzez zasądzenie od pozwanego (powoda wzajemnego) M. P. (2) tytułem podwyższonych alimentów na rzecz małoletnich M. P. (1) i A. P. po 1,500 zł na każde dziecko, łącznie 3.000 zł miesięcznie, płatnych do rąk matki E. P. (1) do 15-tego każdego miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 31 lipca 2017 r.,

2. zasądzenie od pozwanego (powoda wzajemnego) na rzecz powodów (pозwanych wzajemnych) kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powyższej apelacji podniesiono, że Sąd I instancji ustalił, iż dzieci pozostają pod opieką poradni alergologicznej, dermatologicznej, pedagogiczno – psychologicznej, ortodontycznej, posiadają wadę zgryzu i noszą aparaty ortodontyczne. Pomimo poczynienia powyższych ustaleń uznano, że żądanie strony powodowej nie zasługiwało na uwzględnienie. Pozwany (powód wzajemny) poza obowiązkiem alimentacyjnym w żaden sposób nie partycypuje w utrzymaniu małoletnich. Nie realizuje kontaktów i nie spotyka się z nimi od listopada 2017 r. Dochody matki powodów (pозwanych wzajemnych) nie wzrosły i utrzymują się na tym samym poziomie. Posiada trzecie dziecko – J. w wieku 3,5 roku. Jej sytuacja materialna pogorszyła się od ostatniego orzekania, bowiem utraciła dochód z czynszu w wysokości 700 zł miesięcznie oraz zmuszona jest spłacać raty pożyczki w kwocie po 1.400 zł miesięcznie. Sytuacja majątkowa pozwanego (powoda wzajemnego) jest znacznie lepsza, aniżeli wówczas gdy zapadło orzeczenie ustalające jego obowiązek alimentacyjny. Pieniądze, które otrzymał od matki małoletnich z tytułu spłaty udziału w majątku wspólnym w kwocie 168.532,92 zł przeznaczył na zakup działki, na której planuje budowę domu. Powyższe prowadzi do wniosku, że posiada znaczne możliwości finansowe. Fakt, że ojcu małoletnich urodziły się kolejne dzieci nie może mieć wpływu na zakres świadczenia alimentacyjnego na rzecz powodów (pозwanych wzajemnych). Decydując się na kolejne potomstwo zapewne miał świadomość tego, że jego sytuacja finansowa jest wystarczająca do zapewnienia środków utrzymania wszystkim dzieciom. Reasumując, prawidłowa ocena sytuacji majątkowej i życiowej przedstawicielki ustawowej małoletnich powodów (pозwanych wzajemnych), zakresu ich usprawiedliwionych potrzeb oraz możliwości zarobkowych pozwanego (powoda wzajemnego) prowadzi do uznania, że adekwatną kwotą na zaspokojenie potrzeb małoletnich M. P. (1) i A. P. jest 1.500 zł na każde z nich.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Obie apelacje nie zasługiwały na uwzględnienie.

Biorąc pod uwagę potrzeby małoletnich dzieci oraz możliwości zarobkowe i sytuację materialną oraz rodzinną ich rodziców, Sąd I instancji prawidłowo zaktualizował zakres obowiązku alimentacyjnego pozwanego (powoda wzajemnego) M. P. (2) do kwoty po 700 zł miesięcznie na każde z nich.

Sąd I instancji trafnie wskazał, że od czasu ustalenia alimentów w dotychczasowej wysokości na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z 02 września 2015 r. w sprawie VI RCa 161/15 doszło do istotnych zmian okoliczności w rozumieniu art. 138 k.r.o.

Sąd Okręgowy podzielił ustalenia zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że małoletni M. P. (1) i A. P. są dorastającymi nastolatkami, więc zakres ich potrzeb stale się zwiększa. Aktualnie większość wolnego czasu poświęcają treningom pływackim. Oboje są obecnie uczniami klas o profilu pływackim. Treningi odbywają się kilka razy w tygodniu, co wiąże się z dodatkowymi nakładami finansowymi. Dzieci muszą mieć specjalną, adekwatną do ich aktywności dietę oraz stroje sportowe. Harmonogram ich dnia, także w szkole, dostosowany jest do zajęć na basenie. Także z tego względu nakłady na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb małoletnich zmieniły się. Ich matka ponosi także znaczne wydatki związane z kształceniem. Dzieci kształtują swoje zainteresowania i próbują aktywności na różnych płaszczyznach. Okoliczność upływu czasu od daty ostatniego orzeczenia o alimentach także stanowi istotną przesłankę do uwzględnienia powództwa w części. W ocenie Sądu II instancji powyższe okoliczności uzasadniały jedynie częściowe uwzględnienie powództwa o podwyższenie alimentów, tj. o kwotę 100 zł miesięcznie na rzecz każdego z dzieci. Strona powodowa nie wykazała, że doszło do takich zmian w zakresie potrzeb małoletnich, które uzasadniałyby uwzględnienie tego żądania w większym zakresie. Brak jest argumentów do uznania, aby aktualna sytuacja wymagała zwiększenia obowiązku alimentacyjnego pozwanego (powoda wzajemnego) z kwot po 600 zł miesięcznie do 1.500 zł miesięcznie. Trafnie wskazał Sąd I instancji, że porównując obecną sytuację z tą istniejącą w 2015 r., należało uznać, że warunki materialne matki powodów (pозwanych wzajemnych) zmieniły się nieznacznie. E. P. (1) nadal pracuje u tego samego pracodawcy, a jej wynagrodzenie pozostaje mniej więcej na tym samym poziomie. Utraciła wprawdzie dochód z wynajmu mieszkania znajdującego się na ul. (...), bowiem darowała ten lokal swoim rodzicom, ale kwestia rozliczeń finansowych E. P. (1) z rodzicami rzeczywiście jest dość niejasna. Nie przedstawiła racjonalnych argumentów uzasadniających opisane wyżej przesunięcia majątkowe. W związku z tym, na mocy art. 136 k.r.o., uzasadnionym było nieuwzględnienie w niniejszym postępowaniu wynikłej stąd zmiany majątkowej w postaci utraty dochodów w wysokości 700 zł miesięcznie z tytułu umowy najmu lokalu mieszkalnego będącego przedmiotem umowy darowizny. Jednocześnie matka małoletnich powodów (pозwanych wzajemnie) wskazywała, że aktualnie spłaca na rzecz swoich rodziców pożyczkę zaciągniętą celem uiszczenia należności związanych z podziałem majątku wspólnego. Miesięczna rata tego zobowiązania wynosi 1.400 zł. Również ta okoliczność nie uzasadniała uwzględnienia żądania podwyższenia alimentów z kwot po 600 zł do 1.500 zł na każde z dzieci. Zauważyć należy, że na skutek podziału majątku wspólnego matka małoletnich uzyskała przysporzenie majątkowe. Uwzględnienie powyższego żądania prowadziłoby do sytuacji, w której to pozwany (powód wzajemny) w znacznym zakresie finansowałby spłatę należną mu w związku z rozliczeniami majątkowymi byłych małżonków. Nawet uwzględnienie faktu, iż poza małoletnimi powodami (pозwanymi wzajemnie) E. P. (1) ma na utrzymaniu jeszcze jedno dziecko, nie podważa trafnej oceny Sądu I instancji, że żądana kwota alimentów jest wygórowana i nieadekwatna do usprawiedliwionych potrzeb dzieci jak i faktycznych możliwości płatniczych zobowiązanego.

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że jedną z okoliczności mogących mieć wpływ na zmianę sytuacji finansowej zobowiązanego może stanowić jego kolejne małżeństwo i powstanie nowych prawnorodzinnych obowiązków o charakterze majątkowym. Ponadto urodzenie się zobowiązanemu kolejnego dziecka powoduje powstanie obowiązku uczestniczenia w kosztach jego utrzymania. Takie obciążenie zmniejsza możliwości finansowe zobowiązanego i w ten sposób wpływa na zakres obowiązku alimentacyjnego wobec innych jego dzieci. Pozwany (powód wzajemny) od wielu lat zajmuje się sprzedażą mebli. Dochód spółki w 2017 r. wyniósł 148.806,32 zł, zaś dochód przypadający na podatnika (ojca dzieci) – 74.403,16 zł.

Powyższe okoliczności legły u podstaw uznania, że ustalony przez Sąd Rejonowy obowiązek alimentacyjny pozwanego (powoda wzajemnego) na kwotę 700 zł miesięcznie na rzecz każdego z małoletnich dzieci uwzględnia zarówno ich uzasadnione potrzeby jak i możliwości zarobkowe rodziców. Nie zmienia tej oceny podnoszone w apelacji pozwanego (powoda wzajemnego) okoliczności, iż w 2018 r. prowadzona przez niego działalność gospodarcza przynosi straty, a jego żona utraciła zatrudnienie. Okoliczności niniejszej sprawy wskazują, że M. P. (2) posiada znaczne możliwości zarobkowe. Dochody uzyskane przez niego w 2017 r. znacznie przewyższają te osiągnięte w 2014 r., a więc w czasie ustalania dotychczasowych alimentów.

Brak było podstaw do uznania za uzasadniony zarzut błędnego ustalenia daty wymagalności podwyższonych alimentów na miesiąc lipiec 2017 r. W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego nie ulegało wątpliwości, że w tym okresie istniały okoliczności uzasadniające ich podwyższenie.

Uznając zatem, że obie apelacje nie mają uzasadnionych podstaw, na mocy art. 385 k.p.c., Sąd Okręgowy je oddalił.

O kosztach postępowania za instancję odwoławczą, na podstawie art. 100 k.p.c., orzeczono jak w pkt II wyroku.